

Klasa 2 – grudzień – blok 1 – dzień 3

Scenariusz zajęć

Blok tygodniowy: Odwiedzamy Śląsk.

Temat dnia: Tajemnice węgla.

Cele zajęć:

Uczeń:

- wypowiada się na temat tekstu wiersza, wyszukuje odpowiednie fragmenty,
- wymienia sposoby wykorzystania węgla kamiennego z życia codziennym,
- łączy przymiotnik z rzeczownikiem,
- dodaje w zakresie 30 z przekroczeniem progu dziesiątkowego,
- bada właściwości węgla wykorzystując podany materiał, wyciąga wnioski z obserwacji,
- wykonuje rysunek węglem kreślarskim.

Metody: czytanie „w słuchawkach”, pogadanka, praca z tekstem, aktywizujące: burza mózgów, doświadczenie, obserwacja, badanie właściwości, ćwiczenia praktyczne.

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna, grupowa.

Środki dydaktyczne: puzzle matematyczne, wiersz M. Terlikowskiej "Węglowa rodzinka", przedmioty wykonane z węgla występujące w wierszu m. in.: piłka gumowa, gąbka, ołówek, peleryna, świeczka, materiały do badania właściwości węgla, m. in.: grudki węgla, woda, małe młotki, gazety, białe kartki, tablica demonstracyjna "W kopalni", karta pracy, węgiel kreślarski.

Przebieg zajęć

Część wstępna	Uwagi
<p>1. Czynności organizacyjno – porządkowe (powitanie, kontrola obecności, przygotowanie do zajęć).</p> <p>2. Sprawdzenie pracy domowej.</p> <p>Nauczyciel sprawdza, jak dzieci nauczyły się czytać korzystając z metody czytania „w słuchawkach”.</p> <p>Każdy uczeń robi sobie słuchawki ze swoich dłoni i zakrywa nimi uszy. Następnie czyta półgłosem nauczony tekst. Nauczyciel przechodząc po klasie przysłuchuje się, jak dzieci</p>	

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<p>przygotowały tekst.</p> <p>2. Wprowadzenie do zajęć-rozbudzenie zainteresowania uczniów.</p> <p>Nauczyciel zapowiada wspólne rozwiązanie działań matematycznych, które zapisane są na paskach papieru przypiętych do tablicy. Po rozwiązaniu działań należy ułożyć wyniki według kolejności: od największego do najmniejszego. Następnie odwrócić paski z działaniami. Jeżeli po drugiej stronie powstanie hasło oznaczające to będzie, że zadanie zostało wykonane poprawnie.</p> <p>Rozwiązaniem jest hasło:</p> <p>"Tajemnice węgla"</p> <p>3. Zapis tematu w zeszytach:</p> <p>Temat: Tajemnice węgla.</p>	
<p>Część główna</p>	<p>Uwagi</p>
<p>1. Wprowadzenie do tematu.</p> <p>Nauczyciel odsłania przygotowaną wystawę różnych przedmiotów: parafina, leki, piłka gumowa, gąbka, koszyk plastikowy, płaszcz przeciwdeszczowy, ołówek. Pyta, czy dzieci wiedzą, co łączy te przedmioty? /najprawdopodobniej nie uzyska odpowiedzi/ Zapowiada wtedy, że odpowiedź na to pytanie znajdą dzieci po wystłuchaniu wiersza. /Gdyby jednak dzieci znały odpowiedź- wiersz posłuży jako dowód na prawdziwość ich przekonań/</p> <p>2. Wystłuchanie wiersza M. Terlikowskiej "Węglowa rodzinka"¹</p> <p>To węglowa jest rodzina: parafina, peleryna, duża piłka w białe groszki i z apteki proszek gorzki, i ołówek w twym piórniku,</p>	<p>Przedmioty wykonane z węgla.</p> <p>Tekst wiersza M. Terlikowskiej "Węglowa rodzinka".</p>

¹ www.miaastodzieci.pl Maria Terlikowska "Węglowa rodzinka"

i z plastiku sześć koszyków
gąbka, co się moczy w wodzie,
i benzyna w samochodzie,
czarna smoła, biała świeca -
to rodzina węgla z pieca.

Widzę już zdziwione miny..
- Co ma węgiel do benzyny?
- Czy jest z węglem spokrewniona
gąbka miękka i czerwona?

Otóż właśnie - wiem na pewno,
że jest jego bliską krewną:
węgla jest po odrobinie
w parafinie, w pelerynie,
w białej piłce w duże groszki
i z apteki - w proszku gorzkim,
i w ołówku w twym piórniku,
i w koszyku tym z plastyku...
Nawet świece, te z choinki -
to też węgla są kuzynki.

Lecz wśród wielkiej tej rodziny,
wśród kuzynów i rodzeństwa,
nie ma ani odrobiny
rodzinnego podobieństwa.

Węgiel jest jak czarna skała,
koszyk żółty, świeca biała.
Skąd się wzięły te różnice?
O! To już są tajemnice,
które kryją się w fabryce

3. Wypowiedzi uczniów na temat treści wiersza- podawanie nazw przedmiotów wykonanych z węgla kamiennego. Praca z tekstem.

Odczytywanie fragmentów mówiących o
produktach, które wykonywane są z węgla
kamiennego. Spostrzeżenia dzieci dotyczące
podobieństw podanych produktów.
Przymiotnik, jako określenie rzeczownika.
Wyszukiwanie w tekście i zapisywanie w
zeszytach nazw przedmiotów i ich określeń. Np.:
węgiel- czarny,
koszyk- żółty,

świeczka- biała,
gąbka- czerwona,
gąbka- miękka, itp.

4. Podanie przez nauczyciela informacji na temat wykorzystania węgla kamiennego.

Nauczyciel rozpoczyna tę część lekcji od sprawdzenia drugiej części pracy domowej, która polegała na zebraniu informacji o sposobach ogrzewania domu dziadków i rodziców. Nauczyciel, korzystając z literatury popularno-naukowej przeznaczonej dla dzieci, odczytuje lub opowiada dzieciom o wykorzystaniu węgla w przemyśle i życiu codziennym.

5. Badanie właściwości węgla.

Klasa podzielona jest na grupy. Każda grupa otrzymuje grudek węgla, stoik z wodą (lub wiaderczko), gazety, mały młotek oraz tabelę do uzupełnienia.

Po wykonaniu badania właściwości węgla, każda grupa prezentuje przed klasą swoje spostrzeżenia.

Pytanie	Odpowiedzi
1. Czy węgiel rozpuszcza się w wodzie?	
2. Czy jest twardy, czy miękki?	
3. Czy zostawia ślady, brudzi?	
4. Jaki ma kolor?	
5. Czy znacie inne właściwości węgla?	

Na koniec nauczyciel w specjalnie zabezpieczonym miejscu może zaprezentować, że węgiel jest łatwopalny.

6. Zadanka Liczmanka.

Rozwiązywanie zadań na dodawanie w zakresie 30 z przekroczeniem progu dziesiątkowego typu:

1) Do kopalni węgla kamiennego wjechało rano 17 wagoników, w południe jeszcze 6 wagoników. Ile wagoników wjechało do kopalni?

Materiały do badania właściwości węgla

<p>2) Pierwszą windą zjechało do kopalni 15 górników. Drugą jeszcze 9. Ilu górników zjechało do kopalni?</p> <p>7. Rozwiązywanie zadań matematycznych w karcie pracy. Rozwiązywanie zdań utrwalających umiejętność dodawania w zakresie 30 z przekroczeniem progu dziesiątkowego.</p> <p>8. Omówienie tablicy demonstracyjnej - "W kopalni". Omówienie ilustracji zamieszczonej na tablicy demonstracyjnej. Tablica przedstawia pracujących przy wydobywaniu węgla górników. Widać ich zabrudzone twarze, kaski na głowach, latarki, a także maszyny wydobywające węgiel.</p> <p>9. Rysowanie węglem kreślarskim pracy górników w kopalni. Omówienie najważniejszych cech charakterystycznych dla wyglądu kopalni i pracujących w niej górników. Wystawa prac dzieci.</p>	<p>Karta pracy nr 1</p> <p>Tablica demonstracyjna "W kopalni"</p>
Część końcowa	Uwagi
<p>1. Podsumowanie zajęć.</p> <p>Dzieci otrzymują od nauczyciela dwie kartki: czarną i białą. Robią z nich kulki: jednocześnie ugniatając papier- prawa ręka ugniata białą kartkę, a lewa czarną.</p> <p>Nauczyciel wypowiada zdania. Jeśli są one prawdziwe - dzieci podnoszą białą kulkę papieru. Jeśli są fałszywe - czarną.</p> <p>Przykładowe zdania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Węgiel rozpuszcza się w wodzie. 2) Węglem ludzie ogrzewają domy. 3) Węgiel jest miękki. 4) Węgiel ma kolor czarny. 	

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<p>5. Z węgla zrobione są gumowe piłki.</p> <p>6. Z węgla nie robi się lekarstw.</p> <p>2. Zadanie i wyjaśnienie pracy domowej.</p> <p>Korzystając z różnych źródeł wiedzy przygotuj odpowiedź na pytanie: Co to jest Barbórka?</p>	
--	--

Proponowany zapis w dzienniku:

Wypowiedzi na temat tekstu wiersz M. Terlikowskiej "Węglowa rodzinka". Wykorzystanie węgla w codziennym życiu. Łączenie rzeczowników z przymiotnikami. Badanie właściwości węgla kamiennego. Dodawanie i odejmowanie w zakresie 30 z przekroczeniem progu dziesiątkowego. Rysunek węglem kreślarskim.

Podstawa programowa	<p>Dokument „ Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych I etap edukacyjny” w zakresie edukacji polonistycznej:</p> <p>1.1)a) uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji;</p> <p>1.3)c) uczestniczy w rozmowach, także inspirowanych literaturą: zadaje pytania, udziela odpowiedzi, prezentuje własne zdanie i formułuje wnioski;</p> <p>1.3)f) pisze czytelnie i estetycznie (przestrzega zasad kaligrafii), dba o poprawność gramatyczną, ortograficzną oraz interpunkcyjną.</p> <p>W zakresie edukacji plastycznej:</p> <p>4.2.b) podejmuje działalność twórczą, posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego jak: kształt, barwa, faktura stosując określone techniki plastyczne,</p> <p>W zakresie edukacji społecznej:</p> <p>5.4) współpracuje z innymi w zabawie, nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych.</p> <p>W zakresie edukacji przyrodniczej:</p> <p>6.1) obserwuje i prowadzi proste doświadczenia przyrodnicze, analizując je i wiąże przyczynę ze skutkiem,</p> <p>6.7)c) zna wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin: znaczenie wybranych skał i minerałów dla człowieka (np. węgla i gliny).</p> <p>W zakresie edukacji matematycznej:</p> <p>7.5) dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100,</p> <p>7.8) rozwiązuje proste zadania tekstowe.</p>
---------------------	---

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opis zawartości zasobu	Scenariusz zajęć wzbogacony kartą pracy i tablicą demonstracyjną.
Autorzy	Beata Małecka- Perszko

